

TL1055 Hakas Türkçesi I Örnek Vize Sınav Soruları

- 1) Hakas Türkçesinin ünlü sistemini örneklerle açıklayınız (Ünlülerin sınıflandırılması, ilk hece ve ilk hece dışında bulunabilen ünlüler vb.)
- 2) Hakas Türkçesinin ünsüz sistemini örneklerle açıklayınız. (Ünsüzlerin sınıflandırılması, kelime başı, kelime içi, kelime sonu ünsüz sistemi vb.)
- 3) Hakas Türkçesi ile Türkiye Türkçesi arasında ilk hecedeki ünlülere dayalı ses denklikleri kurunuz. (Örneğin Hakas Türk. /i/ // Türkiye Tü. /i/ Hakas Tü. ikî // Türkiye Tü. iki “iki” vb. Her bir denklik için üç örnek verilmelidir)
- 4) Hakas Türkçesi ile Türkiye Türkçesi arasında söz başı ünsüzlerine dayalı üç denklik kurunuz. (Örneğin: Hakas Tü. x- // Türkiye Tü. k- Hakas Tü. xar // Türkiye Tü. kar “kar” vb. Her bir denklik için üç örnek verilmelidir)
- 5) Tanışma ile ilgili aşağıdaki şemaya uygun olarak diyalog yazınız: (Karşılıklı) selamlaşma, tanışma, hal-hatır sorma, nereli olduğunu sorma, vedalaşma.
- 6) Verilen metnin çeviriyazısını yapınız:

Пүүн поэрах. Хандых айының халғанчы күні. Тасхар чылыг паза айас. Сүрмезектиң иче пабазы паза ачазы дачадалар. Сүрмезектиң пичези пар, че ол пүүн ибде халған. Андар арғыстары ааллап килгеннер. Сүрмезектиң хыс тунмазы пар. Ол даа мында чоғыл. Ол уучазында. Уучазы пир улуғ нимес аалда чуртапча. Күн тың изитче. Парбах ағас алтында күн өтпинче. Анда көлек, чылыг тан саапча. Прайзы ағастың алтында одырчалар. Олар тынанчалар. Сүрмезек чоох пасча. Пабазы газета хығырча. Ичези радио исче. Ачазы книга хығырча. Дачада пүүн угаа истиг.

- 6) Çeviriyazısı verilmiş Hakas Türkçesindeki metni Hakas alfabesiyle yazınız (10 p.).

Пилбинçем, ниме полған оларниң anda. Кїзїлер çooxtаринаñ, Yeremey istї le azıranıp odırçattır, mında Muklay multıxtığ kїre saltır. Yeremey tabıs-tubus çox odırtır-odırtır, anañ, kil, stol altınzar çazınıp, күзүri xaltır. Хамағın, тіzeñ, stol puliina saap altır... Pїr күnїnde Yeremeyneñ toғasxam. Xарax xırında kögerçe, izennespinçe. Tarınçatxan osxas. Kїzї oynaanına nime tarınarға. Xınıғ çurtırға kirek. A pїr aprel’de kїzї alaxtırarға xınıı çoғıl. Olox pırdeezї kirtınmes. Annañar ol күn sın na nimeler çooxtapçam. Çe kirtınminçeler maғaa.

- 7) Verilen sözcüklerin Türkçe karşılıklarını yazınız.

чыл		пүдүрігчи	
хыс		вагон	
хызычак		иче	
кўскў		часхы	
сағал		чайғы	
кўн		ай	
пала		школа	
ипчи		кізі	
наңмыр		пүдүріг	
хан		пас	
оол		почта	
сіліг		садығчы	
хар		сас	
имчи		тас	
кірбік		пызо	
наах		тўлгў	

пöзiк		иб	
iпек		чиП	